

Naročnina \$2.00 na leto. Izhaja dva krat na teden.

CLEVELANDSKA AMERIKA

NEODVIŠEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

CLEVELANDSKA AMERIKA
Excellent advertising medium.

ST. 54. NO. 54.

CLEVELAND, OHIO, TOREK, 8. JULIJA 1913.

VOL. VI.

Mestne novice.

Nasprotnikom novega mestnega čarterja se je posrečilo ovreči eno točko v novem čarterju.

PRIMARNE VOLITVE.

—Poročali smo že, da nasprotniki novega clevelandskega čarterja ne bodo mirovali. Dasi je ljudstvo v veliko večini odobrilo čarter, vendar ti ljudje ne upoštevajo ljudske volje. Omenili in razjasnili smo, da po novem čarterju bi bile vsake volitve v Clevelandu nestranskarke. Nobena stranka ne bi imela svojih kandidatov in svojih znamenj na volivnem tiketu, pač pa bi ljudstvo samo izrazilo svoje mnenje pri volitvah, kateri kandidat ljudstvu najbolj ugaja. Nasprotniki čarterja so se proti tej točki pritožili pri državnem tajniku v Columbusu, ki je sedaj odločil, da je točka, ki govori o nestranskarosti volitev, proti postavna, ker je v nasprotju z državno postavno. Vendar zagovorniki čarterja radi tega še niso odnehali z bojem, pač pa bodo gozili na ohioske najvišje sodišče, da ono odloči, če so nestranskarke volitve v resnici proti postavne. Pričakuje se hud boj na sodnih, in ker se bo stvar raditega zavlekla, bomo leto meseca septembra najbrž še enkrat primarne volitve po starem načinu, če do tedaj stvar ne bo rešena na sodnji.

—Strašna vročina, ki je vladala ves teden v Clevelandu, je imela za posledico, da se je zgoščilo v zraku toliko sopen in se nabralo toliko elektrike, da so nastali v petek popoldne, zvečer in v soboto veliki nalivi, spremljani od silnega bliskanja in gromenja. Strela je udarila v šestnajst hiš, in požarna bramba je komaj odgovarjala vsem klicem pomoči. En del mesta je bil brez elektrike in telefona, ker je strela poškodovala več oddelkov, kjer se nahajajo stroji za elektriko. Nad 28 ljudij je bilo od strele zadetih, k sreči nihče nevarno. V petek n. pr. se je temperatura silno menjala. V eni uri je toplomer padel za dvajset stopinj in se zopet dvignil do prejšnje višine. V nedeljo se je pa popolnoma shladilo, tako da se je Cleveland lahko oddahnil.

—Dva piknika sta se vršila v petek, na dan 4. julija. Prvega je priredilo društvo št. 9. SDZ. Ravno opoldne pa je začelo nagajati vreme, vtila se je ploha, tako da se je marsikdo prestrašil, ki je bil namenjen iti. Udeležba je bila torej žal le slaba. Drugi piknik je priredilo dr. Lira v West Parku. Zbralo se je kakih 150 ljudij. Peveci so zapeli nekaj lepih pesmi in če odštejemo nekoliko nagajivega dežja, ki je padal, je bila zabava jako dobra in neprisliljena. Posebno zvečer se je vreme popravilo.

—Clevelandski Hrvati so praznovali na dan 4. julija svoj prvi narodni praznik, zajedno z vsemi narodnimi Hrvati po Zjedinjenih državah, ki so združeni v krasno napredujoči hrvatski politični organizaciji "Hrvatski Savez". Prostorna Grdinova dvorana je bila polna hrvatskega najboljšega in narodnega občinstva, vršili so se krasni govori in proizvajalo se je lepo petje. Ta hrvatska politična organizacija, ki je stara komaj 9 mesecev, pa šteje že skoro 10.000 članov. Predsednik "Hrvatskega Saveza" je Don Niko Grčko, župnik fare sv. Pavla v Clevelandu.

—Cenjene odbornike Slov. Narodne Čitalnice se vabi na izvanredno sejo, ki se vrši v torek zvečer, 8. julija v čitalniških prostorih ob 8. zvečer. Na dnevnem redu je: Selitev čitalnice!

—Zadnji čas, da plačate račun od plina v našem uradu je do 10. ure jutraj v petek, 11. julija.

—Velik dan so imeli clevelanski slovaški Sokoli v nedeljo. V motordromu v Luna parku se je zbralo na stotine krepkih postav Sokolov, ki so proizvajali najboljše vaje. Navzoči so bili tudi slovenski, hrvaški in češki Sokoli. Javna telovadba se je vršila ob priliki skupnega shoda slovaške sokolske zveze.

—Starišem Turk je umrla hčerka Frances, starišem Mlakar sin John, starišem Zorko hčerka, starišem Nušek sin Frank, starišem Cugelj sin, starišem Novak sin Mihael, starišem Razpor hčerka Helena, starišem Rebršak sin John.

—Umrla je Margaret Krč, stara 25 let in stanujoča v Collinwoodu. Bila je članica dr. Srca Marije. Drugih informacij nismo mogli dobiti.

—Clevelandski Čehi so praznovali v soboto zvečer v Češki narodni dvorani 498 obletnico, odkar je tedaj katoliška cerkev ukazala zažgati češkega reformatorja Jan Husa. Slavnost so priredila češka češka svobodomislna društva. Tudi po drugih dvoranah so se vršile manjše slavnosti v spomin Husa, katerega pristejajo Čehi svojim največjim ljudem.

—Štetje za šolo godnih otrok je končano. Našteli so 145.492 otrok, ki morajo hoditi v šole.

—Pravkar se je inkorporirala "Evropsko-ameriška borza" v Clevelandu, katere namen je podpirati in pomagati naseljencem, ko stopijo na naša tla. Svoj glavni stan ima borza na W. 25. cesti. Naseljenci bodo tukaj dobivali zastoj navzeta v pravnih stvareh in borza bo skrbel, da si vsakod preskrbi kolikor hitro mogoče svoje državljanske papirje.

—Nekaj se bo naredilo tudi za clevelandske kadilce. Na vseh sedajh polnične železnice se dosedaj ni smelo kaditi. V ponedeljek zvečer pa bodo mestni svetniki skušali narediti ordinanco, ki bo zopet dovolila kadenje na karah. Vsa stvar je pa v rokah Petra Witta, ki je komisar za polnično železnico. Baje dobijo kadilci svoj poseben oddelek v vozovih, kjer bodo lahko brez skrbi kadili svoj kalumet.

—Mesto Cleveland potrebuje \$4.927.258 denarja, da bo plačalo vse račune, ki se naberejo tekom prihodnjih šestih mesecev, in da se naredi vse, kar najbolj nujno potrebno. Mesto ima na različnih bankah nad dvanajst milijonov dolarjev.

—V nedeljo je nastopilo službo petindvajset novih policistov. Do konca leta jih nastavijo še 50, tako da bo Cleveland štel ob koncu teega leta 725 policistov in 96 policijskih častnikov.

Ne bo podpore.

Little Rock, Ark., 6. julija. Vojni tajnik Zjedinjenih držav Garretson, se je izjavil, da ne bo dal državnih gardi v Arkansasu nobene podpore več. Pred enim letom ji je narokoval \$115.000 za novo obleko in potrebščine, toda ta denar je ves zgubil v žepih raznih grafterjev, vojski so pa brez obleke.

40.000 Balkancev padlo

V silni bratomorni vojski na Balkanu je tekom zadnjih desetih dni padlo nad 40.000 Bulgarov, Srbov in Grkov. Ranjenci leže po več dni na bojnih poljih in mrličji ležijo nepokopani. Zavist in strast po plenu je zapeljala Balkance tako daleč, da se hočejo medseboj popolnoma uničiti. Turki se pripravljajo na novo vojsko. Rumunska grozi Bulgarom. Evropa se je izjavila, da ostane nevtralna.

London, 6. julija. Blizu Velese (Kuprili) se je vnel strašen boj med Grki in Bulgari. Bitka je trajala neprestano že 24 ur. Bulgarske čete, ki so bile močnejše kakor srbske, so razbile srbsko levo krilo in prizadale s tem Srbom ogromne zgube. Pričakuje se, da si osvojijo Bulgari mesto Veles v najkrajšem času. Veles je precej važno mesto, in po naravnih mejah bi moralo pripadati Srbiji, ker so ga Srbi tudi dobili v svojo oblast, toda Bulgari hočejo svojo mejo imeti raztegnjeno prav do reke Vardar.

Severno od Soluna se pa zopet vrši druga bitka, ki se razteza kakih petdeset milj v daljavo. Nad 80.000 Grkov je postavljenih proti 100.000 Bulgarom. Uspeh te bitke bo ko nečno odločil mejo med Grki in Bulgari.

London, 5. julija. V tukajšnjih diplomatskih krogih se govori, da se Turki pripravljajo na novo vojsko proti Balkancem. Raztreseni ostanki turških armad so se zbrali, in sedaj ko turška vlada vidi, da med Balkanci ni edinosti, hoče še enkrat poskusiti svojo bojno srečo. Toda nihče ne more reči, da bodo Turki tudi sedaj tepeni, in končni uspeh ponovne turško-balkanske vojske bo, da pridejo balkanski narodi v huje suženjstvo kot so bili prej.

London, 5. julija. Turška vlada je prišla do prepričanja, da edinosti ni več pri Balkancih, in četudi bi v slučaju turškega napada na Balkance, slednji se zopet združili, vendar se ne bi mogli dolgo ustavljati, kajti zadnje čase so imele vse balkanske armade zgube in če bi se morale zjediniti proti Turkom, ne bi šle z istim duhom skupnosti in edinosti v vojsko, kakor ob prvem začetku.

London, 6. julija. Strategija bulgarskih poveljnikov je prisilila grške poveljnike, da so morali zapustiti več utrjenih točk blizu Soluna. Grki so zgubili vso pokrajino okoli Langhasa in Beshik jezera. V trenutku, ko je bila odana ta brzozavjaka je pretela grškemu desnemu krilu poguba od 30 tisoč, ki so v napadu proti slednjemu. Bulgari napredujejo južno proti Tahynosu jezeru.

Bulgarska vlada je dobila uradno sporočilo, da so se udali Srbi pri Timoku, ki so šteli 4000 vojakov. Bulgari so pri tem dobili šest strojnih topov, sedemindvajset velikih topov in mnogo vozov živeža. Dva srbska regimenta, ki sta prekorčila bulgarsko mejo pri Egri Palanska, sta bila od Bulgarov pognana nazaj z velikimi zgubami.

Grške čete so danes ugrabile Bulgarom mesto Lahana, ki leži ob železnici med Solunom in Seres. Ta točka je velike važnosti za obe vojskujočee se armade, ker kontrolira vse ozemlje severo-vzhodno od Soluna. Zgube na obeh straneh so bile jako velike.

Bulgarske čete so dobile zopet v svojo oblast Ghevelli in sicer z bajonetnim naskokom. Grki so prej dobili to točko v svoje roke, toda so je imeli samo dva dneva.

Bulgari so bili po krvavem boju prepovedani od Srbov pri mestu Zayetchar, ki je srbsko obmejno mesto. Bulgarske čete so bile pregnane iz utrjenih pozicij, ki so jih zavzele ob bregovih reke Bregalnice in Zelenice. Srbi so vjeli mnogo stotin Bulgarov.

Strašni prizori so se večera godili v Belgradu, ko so tja pripeljati 1384 bulgarskih vojni ujetnikov. Ljudje so metali kamenje na ranjence, ki so ležali na vozovih, trije na enem kupu. Mnogo izmed teh ljudi je umiralo, ne da bi se ljudstvo kaj zmenilo za to.

Dunaj, 5. julija. Tu se neuradno poroča, da ostanejo Turki nevtralni v sedanjem balkanskem konfliktu. In sicer raditega, ker so jim Bulgari obljubili, da jim ne bo treba plačati nobene vojne odškodnine, če ostanejo nevtralni. Javno mnenje je, da tudi evropske velesile ne bodo naredile ničesar napram poboji na Balkanu. Francija se je izjavila, da jo vsa stvar nič ne briga.

Grški poslanik je danes zapustil glavno mesto Bulgarije in je izročil grške posle v roke francoskega poslanika. V Atenah, glavnem mestu Grške, so odstranili bulgarsko zastavo za poslopje bulgarskega poslanstva. Med narodi vlada silno sovraštvu.

London, 6. julija. Balkanski boji trajajo sedaj že deset dni. Očividci, ki so bili na bojišču, so se izjavili, da so ti boji bolj hudi kot so bili prejšnji boji s Turki. Sprva se Evropa ni zmenila za "prasko" katere so imeli balkanski narodi med seboj, sedaj je pa diplomacija sprevidela, da postaja stvar vedno bolj nevarna. Srbska in bulgarska vlada sta se dosedaj branile izdati poročilo med svet, koliko so imele zgube in moštvo. Ljudstvo je pa čimdalje bolj nezadovoljno in zahteva pojasnila. Baje so Srbi v sedajni vojski izgubili že več vojakov, kakor prej v celih mesecih, ko so se bojevali proti Turkom. Vlada se približuje vso pokrajino okoli Langhasa in Beshik jezera. V trenutku, ko je bila odana ta brzozavjaka je pretela grškemu desnemu krilu poguba od 30 tisoč, ki so v napadu proti slednjemu. Bulgari napredujejo južno proti Tahynosu jezeru.

Ob rekah Vardar in Bregalnica se vršijo krvavi boji, in bojna sreča danes namiguje Bulgarom, jutri Srbom, vendar kakor je spoznati iz poročil, so Bulgari na boljšem. Baje so pridri Bulgari že prav v bližino Niša, ki je največja srbska trdnjava. Nihče ne ve, koliko vojakov imajo Bulgari na tej koloni, vendar Bulgari trde, da so si odprli pot proti Nišu.

Hudi boji med Bulgari se vrše tudi pri Istipu v bližini Kočane. Okoli 200.000 je tu zapletenih v boj, in zgube so na obeh straneh velikanske. Poluradna naznanila v Belgradu trde, da so Srbi izgubili tekom desetih dni nad 15.000 ljudij, Bulgari pa računajo svoje zgube na 20.000 mož. Nad 8000 grških ranjencev je na potu v Solun. Vsi zavezniški so izgubili nad 50.000 mož, od kar so začeli bratomorno vojsko med seboj. Zgube so še večje, ker Srbi, Bulgari in niti Grki nimajo dobro organiziranega Rudečega križa, in ker jim manjka materiala za transport. Ranjence največkrat puščajo na bojnem polju, mrtve pa ne pokopujejo.

Nepotrjena poročila pravijo, da so Bulgari premagali Srbe pri Kuprili, in da je s tem Bulgarom odprta pot proti Skoplju, najbolj važnem mestu, ki so ga Srbi dobili od Turkov, in kamor se hoče preseliti nova srbska vlada. Bolje se godi Grkom, ki so baje prepodili Bulgare iz vseh pozicij. Grki so vzeli Bulgarom šestnajst topov pri Doiranu. Da je boj med Bulgari in Grki jako hud, kaže to, ker je prišlo večera v Solun osem tisoč grških ranjencev. Poročila govore, da sklenejo Rumunska, Grška, Srbska in Crnagora novo zvezo proti Bulgarom. Govorica se širi, da grozi Turčija z novo vojsko, če Bulgari takoj ne oddajo iz rok Rodosta in obrežje marmarskega morja. Dunaj, 6. julija. Tu sem so prišla poročila, ki pravijo, da je srbska ekspedicija napram Bulgarom brez vsega uspeha. Bulgariji ne priti toliko nevarnost od Srbov, pač pa od Rumuncev. Rumunska vlada je poklicala vso svojo vojsko pod orožje, in Rumunija le čaka, kake korake bo Bulgarija v nadalje naredila. V dunajskih krogih se govori, da bodo Bulgari kmalu prisiljeni s Srbi skleniti mir, ker sicer se lahko zapletejo v novo vojsko. Brzozavjaka iz Sofije poroča, da je odstopil bulgarski ministerki predsednik Danev in z njim vsi ministri. Takoj za tem se je sestavila vojaška vlada, ki sestoji iz samih generalov. General Savov, rrvhovni poveljnik bulgarske vojske, je bil imenovan vojnim ministrom. Grško ministerstvo bo sklicalo izvanredno zborovanje državnega zbora, da se naredi apelacija na narod, in da vlada opraviči svoje korake v sedanjih vojski. Carigrad, 6. julija. Sem je dospelo iz Male Azije kakih 500 turških vojakov. Baje so ti vojaki prišli, da pomnožijo carigradske posadke. Vendar se v tajnih krogih govori, da bi si Turki radi osvojili mesto Rodosto ob marmarskem morju, katero mesto so Bulgari zasedli, je prej skoro nemoogoče, dokler ne poseže kaka druga sila vmes.

Roparji odnesli \$500.

Memphis, Tenn., 5. julija. Stirje roparji so v bližini tega mesta napadli vlak Illinois Central železnice in odnesli iz blagajne \$5000.

Zarota sufraget.

London, 5. julija. Detektivi so danes razkrili grozen in satanski načrt podivjanih londonskih sufraget. Po tem načrtu bi se mesto London zajedno zažgalo na vseh konceh, tako da bi bilo uničenje mesta skoro gotovo. Velikanske množine zažigalnih starij so imele sufragete spravljene na vseh konceh. Nadalje se je odkrilo, da so se sufragete dogovarjale z več znanimi francoskimi zrakovplovci, da bi se dvignili nad London in metali bombe nad mesto. Zrakovplovci so seveda nevoljno odvrnili to zahtevo in jo naznanili oblastem.

Iz delavskih krogov

Med delavci v zlatih rudnikih v bližini Johannesburga v južni Afriki je nastal velik štrajk.

VOJASTVO STRELJA.

Johanesburg, k. julija. Dasi je vlada večera z delavskimi voditelji sklenila mir, vendar je bil mir le navidez in nemiri med delavci v zlatih rudnikih so se zopet pričeli. Ljudje so se začeli zbirati na cestah. Vse železnice in mestni vozovi so ustavili promet, ker se je moštvo uprlo, da bi se nadalje delalo. Noben časopis ni mogel danes iziti. Pri Randu je zbranih na tisoče vojakov, ki čuvajo privatno lastnino. Množica se zbira v velikih tropah in zasmehuje vojaštvo. Delavski voditelji so se sicer posvetovali z vlado glede zaključitve štrajka. Sešli so se v Carlton hotelu, kjer so se posvetovali z vladnimi poslanci. Prišli so do premirja. In ko so delavski voditelji stopili na balkon, da naznanijo množici, ki je čakala spodaj, da je prišlo do premirja, je ljudstvo pričelo kričati: Podkupljeni ste bili. Kaj ste pa sklenili za one, ki so bili postreljani!

Nemiri se pojavljajo po celem mestu. Ljudstvo je oplenilo že več prodajalen in zažgalo nekaj hiš. Vlada ima v mestu nenavadno veliko številno vojaštvo, in le temu je pripisovati, da še ni prišlo do hujših nemirov. Cincinatti, Ohio, 6. julija. Štrajk tukajšnjih uslužbencev v tovarnah za led je končan z delavsko zmago. Kompanije so dovolile povečanje plače, in treba je šele določiti, pod kakimi pogoji pripoznajo kompanije delavsko unijo. Kakor znano je bilo pomanjkanje ledu zadnji teden tako hudo, da je bilo mesto prisiljeno zapleniti vse tovarne ledu in izdelovati ter razvažati pod mestnim nadzorstvom. New York, 6. julija. Štrajk železniških sprevodnikov in železniških uradnikov na vseh vzhodnih železnicah, se bo gotovo pričel, kakor hitro uradniki unije tako odločijo. Kakih 100.000 železničarjev odide na štrajk, če jim kompanije ne dovolijo 15 odstotkov povečano plačo.

Vživanje alkohola.

Washington, 5. julija. Od 30. junija 1912 do 30. junija 1913 je ljudstvo v Zjedinjenih državah popilo 143.300.000 galonov žganja, za osem milijonov več kot leta prej. Piva se je popilo 64 milijonov sodov, smokd se je pokadilo 7.707.000.000 komadov in cigaret pa celo 14.012.000.000. Tobaka v pipah se je pokadilo 43 milijonov funtov, "pošnofalo" se ga je 33 milijonov funtov in počikalo 12 milijonov. Kakor pravi zvezino poročilo, se je tekom enega leta v Zjedinjenih državah zmanjšalo število gostilen za 18.000, kljub temu se je pa veliko več spilo kot prej.

Močan otrok.

South Ozone Park, L. I. 6. julija. Stariši Stonich so dobili danes dečka, ki je takoj pri rojstvu tehtal 19 funtov. Oče tehta 316 funtov, mati pa 184. Oče se je izjavil, da bo njegov "fant" še bolj raste kot on.

Tolstojev sin.

Iz Petrograda se poroča, da je bil Tolstojev sin imenovan nadžupanom mesta Petrograda.

Trozveza pade?

V Avstriji so odkrili zopet nevarno zaroto proti vladi. Italijansko - nemška - avstrijska zveza se maje.

NOVI ŠPIJONI.

Dunaj, 6. julija. Trozveza, ki obstoji med Italijo, Nemčijo in Avstrijo, in katere namen je skupno nastopiti v slučaju napada proti vsakemu sovražniku, se maje in maje in vladni krogi se bojijo, da se ta trozveza, ki je bila šele pred kratkim obnovljena, sedaj popolnoma podre. Minister zunanjih del, Berchtold, je večera z vso naglico odpotoval v Isl, kjer sedaj cesar stanuje v letovišču, da mu sporoči o novi velikanski zaroti, pri kateri so bili zapleteni najvišji italijanski častniki. Ti so baje razširili po celem Primorskem velikansko propagando, da bi organizirali italijansko ljudstvo za revolucijo proti Avstriji, nakar bi Primorsko pripadlo Italiji.

Ta zarota je bila tako obsežna, da imajo italijanski generali v rokah vse najbolj skrivne načrte avstrijski trdnjav, potov, železnic in drugih mest. Več kot dvajset italijanskih višjih častnikov je bilo neoprestano v Istriji, kjer so agitirali med Italijani. Nad 100 avstrijskih najvišjih častnikov je zapletenih v zaroto, in številne aretacije sledijo ena drugi. Avstrijski častniki so prodajali Italijanom za dober denar vse najbolj skrivne načrte.

Večji ali manjši nemiri so se pripetili v Reki in Trstu. Vlada je odstavila župana v Reki in nastanila tam državno policijo. V oči gled silnega špljoniranja italijanskih častnikov, se je prijateljstvo med Italijo in Avstrijo zelo ohladilo. Niti Nemčija, kateri se je dosedaj vedno posrečilo, ohraniti prijateljstvo med Italijo in Avstrijo, ne more v tem slučaju ničesar narediti.

Dunaj, 6. julija. V Trstu so zaprli nekega ruskega duhovnika, ki je prodajal Italiji načrte avstrijskih trdnjav. Sledile so še druge aretacije. Vladni krogi so silno vznemirjeni. Vojno ministerstvo ne ve več, kateremu častniku bi se zapalo. Ni se še potlačila Redlova afera, že dvigajo svoje glave nove zarote na vseh straneh. Cesar kar razumeti ne more, kaj je njegovim častnikom, da se tako malo zmenijo za zvestobo, katero so njemu prisegli. Po celi Avstriji ni med častniki družega kot izdaja in špijonaža. In to bi bilo za Avstrijo silen udarec, če bi nastopila vojna. Sovražnik bi bil avstrijski načrti skoro bolj znani kot domačim generalom. Nekateri celo trdijo, da stoji Avstrija pred silnim polomom.

DENARJE V STARO DOMOVINO

poštajmo:

50 kron	za	10.30
100 kron	za	20.45
200 kron	za	40.99
300 kron	za	61.35
400 kron	za	81.86
500 kron	za	102.25
1000 kron	za	204.00
2000 kron	za	407.00

Postarina je veta pri teh svotah. Doma se nakazuje svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarne pošiljave izplačuje c. kr. poštni hranilni urad v 11 do 12 dneh. Denarje nam pošliti je najprilježje do \$50.00 v gotovini v priporočnem ali registriranem plamu, vsej zneske po Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft. FRANK SAKSER 82 Cortlandt St., New York, N. Y. ALI PODRUJNICI 2102 St. Clair St., CLEVELAND.

CLEVELANDSKA AMERIKA

IZHAJA V TOREK IN PETEK.

NAROČNINA:

Za Ameriko \$2.00

Za Evropo \$3.00

Za Cleveland po pošti \$2.50

Posamezna številka po 3 cente.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne sprejemajo

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošilja na:

CLEVELANDSKA AMERIKA,

6119 ST. CLAIR AVE. N. E. CLEVELAND, O.

EDWARD KALISH, Publisher.

LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED TUESDAYS AND FRIDAYS.

Read by 15,000 Slovenians (Krainger) in the City of Cleveland and elsewhere. Advertising rates on request.

TEL. CUY. PRINCETON 189

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN-BORN AMERICANS

Registered as second-class matter January 6th, 1909, at the post office at Cleveland, O., under the Act of March 3, 1879.

No. 54 Tue. July 8'13 Vol. VI.

43

Nevaren mesec julij.

Čuvajte se meseca julija.

Zgodovinarji, kakor tudi statistikarji nam pripovedujejo, da je ravno mesec julij najbolj nevaren za vsako nesrečo. Nikdar v drugem mesecu se ne zgodi toliko nesreč, pobjev, ropov, revolucij, zažigov in sploh nasilne smrti, kakor v mesecu juliju. In zgodovinarji morajo vendar nekaj vedeti, ker sporočujejo našim potomcem, kaj se je godilo v naših časih poleg tega pa moramo izreči vse spoštovanje statistikarjem Zjedinenih držav, ki se radi ponašajo, da so najbolj natančni, kadar oddajo svetu zanimive številke glede dogodkov na svetu.

Preiskave dolgih let so do gnale, da je v resnici največ nesreč v mesecu juliju. Raditega se sviri ljudstvo, da se ta mesec skrbno čuva, tako glede svojega telesnega kakor duševnega "zdravja".

Vlada Zjedinenih držav je pravkar izdala buletin, v katerem se govori, da je mesec julija 1912 v Zjedinenih držav umrlo 8750 ljudi nasilne smrti. Ako pregledamo slučaje nasilne smrti vsak drug mesec v letu, tedaj najdemo, da je bilo največje število v juniju in sicer "samo" 5367 in 5592 v avgustu. In če se pogleda v statistiko naj, najsibio katerokoli leto, najdemo, da noben mesec ni poginilo toliko ljudi kot ravno v mesecu juliju.

Julij je najbolj vroč mesec, in učenjaki pravijo, da je to en in sicer najbolj poglaviti vzrok, zakaj se pripeti toliko nesreč in zločinov ravno v tem mesecu. Buletini Zjedinenih držav kažejo, da naraste število smrtnih slučajev mladoletnih otrok izpod dveh let v juliju od 3548 na 9248, in kakor so te številke gotove za leto 1912, tako so istakto resnične za isti mesec vsakega drugega leta.

Mesec julij je dobil svoje ime po prvem rimskem imperatorju, ki se je imenoval Julius Cezar. On je bil takoj potem, ko je bil razglašen imperatorjem, umorjen nasilne smrti, in sicer so ga umorili 12. julija, malo dni potem, ko je dobil mesec julij po njem ime. In potem skozi tristo let, 50 najmanj enega kristijana umorili vsak dan v juliju, kar znese skupno svoto mučenih in ubitih kristijanov skoro na 10.000 umorjenih ljudi.

Leta 1456 je 4. julija v Neapolju na Italijanskem nastal silen potres, ki je v enem dnevu ubil in usmrtil nad 40 tisoč ljudi.

Leta 1603, 12. julija in nekaj tednov potem je v mestu Londonu umrlo za kugo več kakor 100.000 ljudi, in v juliju mesecu leta 1792 je kuga odnesla v Egiptu nad 300.000 ljudi.

V londonskem stolpu, meseca julija, leta 1483 sta bila umorjena kraljeva princa Edward V. in vojvoda York, in sicer od njih lastnega strijca kralja Riharda III. Tekom dnevov med 20. julijem in med 29. je bila pobita španska ar-

mada, ki je štela 130 bojnih ladij, katere so šteli tedaj za najmočnejše na svetu. Nad 20.000 ljudi je bilo ubitih v teh bojih na morju.

Mogoče je že kdo slišal, kako se je zadržalo 123 Angležev v "črni jami" calcuttski v Indiji. To se je zgodilo 15. julija leta 1756. Peter III. ruski car, je bil zadavljen 16. julija leta 1762.

Leta 1789, in sicer na 14. julija se je pričela grozna in krvava francoska revolucija, ki je imela za svoje žrtve milijone Francozov. Kmalu potem, julija meseca, je padla tudi francoska bastilja. Najhujše revolucionarsko gospodarstvo na Francoskem se je vršilo meseca julija 1793. 13. julija istega leta je revolucionar Corday usmrtil revolucionarja in največjega morilca Murata, in 17. julija je bil potem morilec Murata sam obglavljen. Rober-pierre in njegovi najljubši prijatelji so bili ob glavo djani 28. julija, leta 1794. Predsednik Združenih držav Garfield je bil ustreljen 2. julija 1881. Tristoč kristijanov je bilo potolčenih in ubitih v Damasku leta 1911, in sicer 8. julija. Največjo zmago so dobile severne ameriške države proti južnim julija meseca leta 1861, kjer je padlo 18.000 ljudi.

Amerikanci so premagali špansko brodovje 3. julija, leta 1898.

In 4. julija, leta 1898 se je potopil parnik Bourgoigne na visokem morju, kjer je potonilo tudi kakih 70 Slovencev. Vsega skupaj je utonilo 569 oseb.

In tu smo našli samo nekaj točk o umorih in nasilnih smrtih meseca julija. Sprevidimo, da je bil mesec julij neprestano nevaren človeškemu rodu.

Slovenska šola v Clevelandu.

Dopis.

Malo zakasnelo se je že, vendar bode gotovo še vedno zanimalo tukajšnje Slovence, posebno pa stariše šolskih otrok, da sporočim nekoliko o šoli in njenem delu skozi pretečeno šolsko leto.

V teku pretečenega šolskega leta je obiskavalo šolo sv. Vida, malone 700 otrok, katere je podučevalo 8 sester. Vsi šolski prostori, kakor tudi drugi porabljivi prostori, so bili natlačeni s šolarji in še ni moglo dobiti dovolj prostora za vse, ker smo bili primorani drugi razred razdeliti, da jih je prišla ena polovica dopoldne, druga polovica pa popoldne. Da pri takih razmerah, kakor tudi drugih zaprekah, kakor prenatlačene vseh razredov, slabo zrčenje sobe, mraz po zimi, vročina po letu, ni mogoče priti do najboljših uspehov, je samo ob sebi umevno. Vseeno pa so otroci pri skušnjah pokazali, da leto ni bilo zgubljeno za nje, nasprotno rečeno, z ozirom na vse težave, so otroci napredovali nepričakovano dobro. Da bi se prepričali, če smo v resnici toliko zadaj za javnimi šolami v angleščini, kakor se nam včasih očita, dali smo otrokom od šestega do osmega razreda pri skušnjah vprašanja, katere smo dobili naravnost od clevelandske šolskega odbora "Board of Education", in rezultat je bil tako dober, da se šolarji sv. Vida lahko merijo po svojem uspehu z šolarji vsake druge najboljše šole. Ni sicer vsi izdelali teh skušnj, a pri tem se mora jemati v poštev to, da se naši šolarji na te skušnje niso pripravljali, dočim so se drugi pripravljali na nje. Če potem vzamemo v poštev še slovenščino in veronauk, katerih predmetov se morajo naši šolarji učiti še povrh od predmetov, ki se uče v javnih šolah, potem lahko rečemo, da naša šola stoji glede inteligentnosti šolarjev v isti meri z vsako javno šolo ali pa še par stopinj višje. To je pa tudi naš cilj. Z novim šolskim letom bodo otroci sv. Vida v resnici na "konju".

Ko se povrnemo k knjigam in učiteljem, jih bode čakala na široko odprta ena najlepših in najbolj modernih šolskih hiš. Tam našim revčkom ne bode treba zmrzovati in pihati v roke, da bi lahko držali svinčnike ali pero, ne bode jim treba požirati ves božji dan prah ali prestajati neznošno vročino. Sedeli bodo v lepih, zračnih in čistih sobah, grelih po najnovjšem sistemu. Umevno pa je tudi, da bo v boljših razmerah tudi več pričakovati od njih. Zato smo se dogovorili z Board of Education, da odsedaj naprej dobimo vsa vprašanja, kar se tiče angleščine, računstva, zgodovine, zemljepisje, itd. od njih naravnost za vse razrede od četrtega naprej, in šolarji bodej morali izdelati ravno iste skušnje, kakor otroci javnih šol. To pa za to, da grejo po dovršenih domačih šolah brez vse ovire lahko naprej v Collegu ali v višjo šolo.

V drugi vrsti se pa nihče ne bo mogel izgovarjati, da pošilja otroke v javno šolo za to, ker se tam več naučijo. Na vsak način hočemo preprečiti vse nadaljno očitjanje, da naša šola, oziroma katoliška šola ni tako dobra, kakor javna šola. Na zgorej omenjeni način bo, kar se tiče angleščine in sploh sekularnih predmetov, pod istim vodstvom, kakor v javnih šolah. Razlika bo le ta, da se bodo naši otroci učili vseskozi tudi slovenščine, in pa veronauka. Nikakor pa ne samo veronauka, kakor je že eden ali drugi govoril. Mimgrede naj bo tudi povedano, da je veronauk jako potreben predmet. Vseeno se pa učijo otroci veronauka splošno le pol ure na dan, dočim posvetijo šest ur drugim predmetom. Če pa je duša več kakor telo, tako je tudi znanstvo, tikajoče se duševnih stvari, toliko večje veljave. Skrbni stariši ne bodejo nikdar oporekali, da je preveč veronauka, pač pa se navadno hitro oglasijo, če se zanemarja.

Odsedaj zanaprej bode torej dosti prostora za vse slovenske otroke v slovenski šoli. Novi šolski sistem se bo povsem strinjal s sistemom javnih ljudskih šol. Zato pa od letos naprej ne bode več, kakor morali biti v posebno izvanrednih slučajih, pouka v krščanskem nauku za tiste, ki zahajajo v javne šole, ker ne bo vzroka, radičesar ne bi šli v domačo šolo. Zato pa glejte, stariši, da pošljete svoje otroke v šolo, ki bo skrbela, da se otroci naučijo, ne samo angleščine, ampak tudi lepega sloveskega jezika in tudi česa potrebnega za duševni napredek in izobrazbo. Vaši otroci bodejo morali spoznati biser vere veliko bolje, da ga ne vržejo proč. Obdani so z neverstvom, krivoverstvom in indiferentizmom. Zadnja leta se vse verske stranke trudijo, da upeljejo v šole verski pouk. Toda kako naj se to zgodi v javnih šolah, ki sedijo v eni in isti sobi, pod enim in istem učiteljem, en jud, en baptist, en metodist, en kongregacionalist, en "christian scientist", in kar se mogoče večkrat primeri tudi en budist in mohamedanec. Kako naj se pa potem uči, da se doseže uspehi! Toda naši Slovenci niso zaostali od te strani, ker se zavedajo, kaka nevarnost jim preti od strani narodnosti in duševne izobrazbe v tujini.

Koncem tega dopisa naj dostavim še imena onih, ki so se odlikovali skozi pretečeno leto. Seveda, jih je še dosti drugih, ki zaslužijo pohvalo za vestno vztrajno delo, a najbolj si ne moremo biti vsi. Ne smemo torej stariši misliti, da so slabi, ker niso dobili nagrade ali darila. Najboljše darilo je čista vest. Kdor more reči, "jaz nisem ničesar zamenaril", on ima največjo nagrado. Kot najboljši učenci splošno so dobili nagrado: Za prvi razred Anton Zupančič, Martin Golobič, Frances Lausche, Jennie Gornik, za drugi razred Viktor Črželj, Ivana Marinko, Ana Mačerolj. Tretji razred, Viktor Knaus in Ana Slogar. Četrti razred: Alojz Zakrajšek in Marija Mišmaš. Peti razred:

Josip Ogrin, Mar Kocijanec, Mary Andošek. Šesti razred: Anton Skulj, Albina Krizman, Stanislav Rehar, Sedmi razred: Anton Slana, John Perme, Ana Blatnik, Mary Surtz. Osmi razred: Viktor Hrovat, Frank Kastelic, Mary Mačerol, Mary Hrovat, Ema Zakrajšek in Angela Ermakora. Ti zadnji so sprejeli diplomu za končanje šole.

Zlato svetinjo za vztrajno celoletno vsakdanje obhajilo je dobil Josep Zavodnik. Za ročne izdelke s šivanko dobili ste izmed šolskih deklic nagrade, katere je podelil Mr. Anton Kaušek, Angela Hrovat in Frances Muhič. J. J. O.

Vojna nevarnost.

Nade, ki jih je stavilo Slovanstvo, ki jih je stavil ves civilizirani svet v Balkansko cevo, so začele polagoma izginjati. Ljubosumnost in nevoščljivost, zanetena od tujih, Slovanstvu sovražnih elementov, sta se polastili src vodilnih krogov zaveznških držav. Zopet se udeležuje Svat-plukova oporoka...

Na merodajnem mestu v Sofiji se nečesto brezpogojno podvrže garancije, da pusti Srbija v ona bolgarska ozemlja, ki so jih Srbi zasedli, bolgarske čete, da se na ta način ustvari neka kondominij, ki naj bi do razsodbe carjeve saj formalno zadostil principu enakopravnosti. Srbija pa je mnenja, da zavezniška pogodba prava pravice ne obstoja več, vendar pa ravno premišljeno Pasićevo delovanje kaže, da Srbija noče vojne. Seveda s pa tudi v Srbiji gotovi šovinistični krogi, ki dražijo javno mnenje ter hujskajo. In ne motimo se, če trdimo, da so ravno ti hujskači, šovinistični krogi v Srbiji in Bolgarski pod vplivom ene in iste zunanje moči, ki hoče pripraviti s svojimi intrigiranjem slovenske balkanske države ob one sadove, ki so si jih priloževali s svojimi slavimi zmagami.

Belgradska "Samoprava" izjavlja, da se bolgarskega predloga glede ruskega razsodišča ne more smatrati kot odgovor na zadnje srbsko noto. S tem predlogom se izogiba Bolgarska direktnemu odgovoru na srbski predlog glede demobilizacije. Rok sedmih dni, kakor ga navaja Bolgarska, je prekratek, da se revidira srbska zavezniška pogodba, ki pravno ni več v veljavi. Od bolgarske strani se vedno poudarjajo le pravice Bolgarske, ki rezultirajo iz pogodbe, pri tem pa se pozablja, da Bolgarska ni izpolnila dolžnosti, s katerimi bi si morala pridobiti pogodbeno pravico. Srbija in Bolgarska sta v razmerju dveh kompanjonov, od katerih eden zahteva, naj se mu prepusti pogodbeni del dolžnička, čeprav ni vplačal za podjetje omega kapitala, ki bi ga moral plačati po pogodbi. Popolnoma nevrjetno je, da bi moglo kašno sodišče na svetu tako monstrozno zahtevo priznati kot opravičeno.

Prestolonaslednik Aleksander je nenadoma prišel iz Skoplja v Belgrad in je z generalom Putnikom prisostoval ministarskemu svetu. Zastopal bo baje stališče armade, ki noče popustiti. V slučaju potrebe bo baje prestolonaslednik spremljal Pasića v Petrograd, da tam na merodajnem mestu osebno nastopi za srbske interese. "Jugoslovanska korespondenca" poroča, da sta prestolonaslednik Aleksander in general Putnik zaradi tega prišla v Belgrad, da informirata vlado in kralja o razpoloženju v srbskem častniškem zboru. V vojaških krogih so že več tednov vedno bolj nezadovoljni vsled neodločnega postopanja vlade in že pred časom so sporočili v Belgrad, da armada ne bo zapustila osvojenega ozemlja brez boja. V Skoplju in v drugih garnizijah so se vršila zborovanja častnikov, ki nastopajo za inavguracijo energične politike nasproti Bolgar-

ski. Kralju Petru so taka zborovanja poslala posebne spomenice. Prestolonaslednik Aleksander pa so vedno zaupno sporočali naraščajoče vznemirjenje v častniškem zboru.

"Neue Frie Presse" poroča iz Sofije: Bolgarska vlada je sklenila, da nikogar ne odpošlje v Petrograd in da bo le pet dni čakala. Če Srbija do tedaj ne izpelje bolgarske zahteve, da se razsodba izvrši na podlagi pogodbe, tedaj bo položaj zelo kritičen.

Iz Sofije poročajo, da splošno označujejo položaj kot izredno kritičen. In bati se je, da se bo v najkrajšem času situacija neugodno odločila. Bolgarski vladni krogi so mnenja, da bi mogla morda edinole hitra razsodba preprečiti vojni konflikt. Odločitev je tem bolj potrebna, ker se sleherni dan vrše resni spopadi.

Vsled teh okoliščin je ministrski svet neprenehoma v zvezi z glavnim vojaškim ta-

dalje na tretji strani.

Pravi Pain Expeller lahko tudi na otroci uživajo z dobrim uspehom. Vzemite štiri kapljice s polnim kozarcem vode.

25 in 50c po lekarnah ali naravnost od

F. AD. RICHTER & CO.

74-80 Washington Street, New York, N. Y.

LAUBOV GOLDEN R'D KRUIH

je narejen v pekarni tako čist, kakor od vaše matere, draga gospa. Okusen kruh, vsak hlebec zavit v papir. Vsi grocerji.

The Jacob Laub Baking Company

4919 LORAIN AVE.

SLAB ŽELODEC

pomaga tudi s slab ustroj, slaba prehava, onemoglost in razne druge prebavne nepravilike.

SEVEROV ŽELODČNI GREŃČEC (Severa's Stomach Bitter)

hitro odpravi take nepravilike. Priporoča se zobjar go-re-ee co, ni pihevanje, zapeko in razne druge prebavne nepravilike. Cena \$1.00

KRONIČNE BOLEČINE

so znaki najbolj navadnih boleznih tega časa leta

Severovo Zdravilo zoper Drisko

(Severa's Diarrhoea Remedy)

je to ika za čreva. Zelo uspešno učinkuje v slučajih driske krčev, kolčnih bolečin in vnetja čreva. Cena 25 in 50c.

Severovo Gothardsko Olje

(Severa's Gothard Oil)

je eno izmed najboljših zdravil zoper revmatične bolečine. Priporoča se zoper pokosnico, otečline v hrbtu, straneh in v prsih, odrce, otečline in vnetja. Cena 25 in 50c.

Kadar potrebujete zdravila, vprašajte lekarnarja za Severova. Ako jih lekarnar nima, naročite jih od nas

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

\$25.00 GRAPHOPHONE \$4.98 ZA

Mi smo pooblaščen, da razdelimo te \$25 govornilne stroje med ljudi samo za reklamo tyrdki, katere jih izdeluje. Pridi, da ti pokažemo in razložimo.

F. J. TURK & CO.

DEPARTMENT STORE, 5707 ST. CLAIR AVE.

L. H. WAIN,

705 Williamson Bldg.

Loti in hiše naprodaj poceni na St. Clair Ave. v Nottinghamu. Tlakovana cesta. Lepe trte na lotu.

Vprašajte pri

L. Recher, Euclid, Ohio

Čudovita zdravljenja.

Za kronične bolezni med našimi ljudmi.

Vsi pravijo, da so ozdraveli, dočim jim drugi niso mogli pomagati.

Z električno - radičnim zdravljenjem so zopet zadobili zdravje in srečo, prosti bolečine in skrbli.

Če trpite na kakšni krčnični bolezni ne odlašajte niti en dan, pač pa takoj preiščite ta zdravila.

Naj vas preiščejo zdravniki s svojimi čudovitimi aparati, in naj vam gotovo dokažejo, da tu ni ugibanja, kadar se ti moderni instrumenti rabijo za preiskanje bolezni.

Z mikroskopom, stiskalcem krvi in X žarki gledate bolezni naravnost v cbraz, in če vam je znano, kaj vam dela preglavico, tedaj je zdravljenje gotovo.

Mnogo ljudi, ki so že leta trpeli na kroničnem katarju, revmatizmu, želodcu, pljučah, na nervoznosti in krvi, ker niso hoteli vrjeti, da je kako zdravilo, za nje, so prišli v ta urad kot zadnje zavetišče, in so sedaj zdravi, močni, in srečni.

Njih imena in pisma polna zahvale, so na razpolago v naših uradih. Pridite in pogledajte si jih.

Ne zgubite upanja, dokler se niste posvetovali z

Dr. L. E. SIEGELSTEIN,

308 Permanent Bldg. 746 Euclid Ave. blizu 9. ceste.

Uradne ure od 9. zjutraj do 4. popoldne. od 7. zvečer do 9. zvečer.

Ob nedeljah od 10. zjutraj do 12. dopold.

KDOR HOČE DELA

naj se naroči na naj-novejšo knjigo.

Vrški Slovensko - Angleški Tolmač

da se bo lahko in hitro brez učitelja priučil angleščine. Knjiga vsebuje slov. angl. razgovor in vsakdanjo potrebo, a vodila za angl. pisavo, splošne angl. pismenosti in kako se postane ameriški državljan. Vrhnuta knjiga ima dodatno največji slov. angl. in angl. slov. slovar. Knjiga trdo in okusno v platnu vezana (nad 428 strani) stane \$2.00 in se dobi pri:

V. J. KUBELKA, 538 W. 145 St., New York, N. Y.

Edino in največje založništvo slov. angl. in raznih slov. knjig. Pišite po cenik.

Slovenska Dobrodelna Zveza

Ustanovljena 13. novembra 1910.

Gla ni selet: Cleveland, O.

Predsednik: JOHN GORNIK, 6105 St. Clair Avenue.
Podpredsednik: MART, COLARIC, 15320 Calcutta Ave.
Tajnik: FRANK HUDOVERNIK, 1243 E. 50th Street.
Zapiskar: JOHN JALOVEC, 5810 Prosser Avenue.
Blagajnik: MIHAEL JALOVEC, 6424 Spilker Avenue.
Nadzorniki: ANTON OSTIR, 6030 St. Clair Ave.; FRANK ZORIC, 1365 East 55th St.; MIHAEL WINTER, 6030 St. Clair Avenue.
Porotniki: ANT. AHČIN, 6218 St. Clair Ave.; FR. ŠIBERT, 6124 Glass Ave.
Pooblaščenec: ANTON GRDINA, 6127 St. Clair Avenue.
Vrhovni zdravnik: J. M. SELIŠKAR, 6127 St. Clair Avenue.
Vsi dopisi in druge uradne stvari, naj se pošiljajo na glavnega tajnika, denarne glasnice pa na glavnega blagajnika.
Zvezi glasilo "CLEVELANDSKA AMERIKA"

C. M. Mix Allotment.

Loti naprodaj poceni. Od \$75.00
Tako je plača \$5.00, ostanek
\$2.00 na mesec. Največji dobi-
ček je pri zemljišču.

Vprašajte pri

L. RECHER, EUCLID, OHIO.

boriščem. V kraljevi palači se
vrše važna posvetovanja.

Petrograjska konferenca dvomljiva.

V Petrogradu zelo dvomijo,
če bo sploh prišlo do ministr-
ske konference. Bolgarska do
sedaj še ni definitivno odgovo-
rila na Sasonovo vabilo.

Pred svetovno vojno.

V Petrograjskih diplomatski-
nih krogih zasledujejo razvoj
srbsko-bolgarskega spora in
njena poostrejanje tem bolj
sumljivo, ker so prepričani, da
trmo podpihujejo od zunaj in
da skoraj ni misliti na to, da
bo vojna, ako izbruhne, ome-
njena le na Balkan. Nekateri
dogodki zadnjih časov dokazu-
jejo, da ponekod izven Balka-
na, direktno žele to vojno, ki
naj bi dala povod drugi vojni,
iz katere bi se mogel razviti le
splošen evropski konflikt.

"Rječ" pa komentira re-
skript carja Nikolaja na zu-
nanjanega ministra Sasonova sle-
deče: Tudi na vprašanje, ki se
samo ob sebi pojavi, kaj bo z
mirom Evrope, če bodo balkan-
skanski vladarji svoj spor ho-
teli rešiti z orožjem, daje re-
skript jasen odgovor. — Kar-
koli naj se na Balkanu zgodi,
evropski mir se ne bo rušil.
Balkanski požar bo tudi v se-
danjem nevarnem štadiju, ka-
kor meseca septembra lanskega
leta ostal lokaliziran.

RAZNO.

Avstrijska in nemška vojska.
V Nemčiji je sprejel državni
zbor novo vojaško postavbo. Po
tem zakonu bo imela Nemčija
sledeče število vojakov: v miru
770.000 vojakov, v vojni
6.000.000. Po številu prebival-
stva bi morala imeti Avstrija,
ako bi hotela iti roko v roki z
Nemčijo v miru 650.000 slu-
žečih vojakov, v vojski pa
5.000.000 bojevnikov. V resnici
nosi sedaj v miru vojaško
suknjo 350.000 vojakov, v vojski
3.000.000. Italija, tretja zavez-
nica, ima v mirovnem stanju
280.000, v vojski bi jih spravi-
la skupaj dva in pol milijona.
Nemčija gleda baje svoji za-
veznici zaradi nujne vojaške
nejakosti postrani in pravijo,
da bo zahtevala, da se tudi v
Italiji in Avstriji število zviša.

Strašen požar uničil več tvornic.

Dne 20. t. m. popoldne je iz-
bruhnil požar za zahodnimi ko-
lodvorom v Budimpešti kjer
stoji več tvornic. Požar se je
strašno hitro širil in popolno-
ma uničil dve tvornici, eno pa
deloma. Goreti je pričelo v
Polagyjevi tvornici pohštva.
O požaru so takoj obvestili po-
žarno brambo in ogroženo so-
sedno tvornico, a medtem je
že gorela Wertheimova tvor-
nica za izdelovanje lityov. O-
mejili so se nato zgolj, da pre-

prečijo razširjenje požara, a
vnela se je le še tudi sosedna
tvornica, ki so jo pa deloma
ohranili. Nevarno ranjen je bil
en ognjegasec.

Trikratni morilec obsojen.

Po dvadnevni razpravi je
dunajska potota obsodila na
smrt Emila Altmana, ki je,
kakor smo svoječasno obsirno
poročali, usmrtil svoje tri sva-
ke Riharda, Otona in Alfreda
Bergerja. Vprašanju o umoru
so porotniki z 8 proti 4 gla-
sovom pritrdili, dodatno vpra-
šanje, pa če je bil Berger zme-
šan, soglasno zanikali.

Pametna sekundanta.

Te dni sta se nekaj sporekla
mažarska slikarja Vastaghon
in Szinyei-Merse. Szinyei je
nato prosil svoja prijatelja Ni-
kolaja Szmezsanya in Edmun-
da Gajazia, da od Vastagho-
na zahtevata vitezko zadošče-
nje. Ta dva sta pa v časopisu
priobčila pismo, v katerem
pravita, da ne moreta dopu-
stiti dvoboja med dvojico, ki
sta bila še do včeraj najboljša
prijatelja. Tudi se ne sme zgo-
diti, da bi mažarska umetnost
na tak način izgubila enega
ali drugega velikega umetni-
ka. Slikarja naj se lepo pobo-
tata in namesto revolverja tudi
v bodoče vodita kist in paleto.

Ognjavama obleka.

Strokovnjaki so se od davna
trudili iznajti postopanje, s ka-
terim bi se razne tkanine na-
pravile nezgorljive. To se jim
je tudi posrečilo, a te tkanine
so imele to hibo, da so pri pra-
nju izgubile svojo odpornost
proti ognju. Sedaj se pa poro-
ča, da je angleški kemik pro-
fesor Perkin v Manchesteru iz-
našel način, ki napravi tkani-
ne ognjavarne in obenem ne-
občutne za pranje z navadnim
milom. Postopanje je nasled-
nje: Tkanina se najprej namo-
či v raztopini acinovokisleg
natrija, potem se preobila raz-
topina med valj iztisne in ko-
nečno se tkanina razpne na
vroče bakrene bobne in pošu-
ši. Nato pride drugo namakan-
je v raztopini žveplenokislega
amonija, nakar se tkanina med
med valj zopet iztisne in pošu-
ši. Tako dobi tkanina poleg
cinovega oksida, ki se je vse-
del na vlakni, še žveplenokisli
natrij, ki se odstrani s pran-
jem v navadni vodi. Ko se tkani-
na zopet pošuši, je varna
pred ognjem in kakor so pokazali
številni poizkusi, je cinov
oksid občutljiv tudi pri pranju
z vročo vodo in milom. Po
Perkinovem postopanju osta-
nejo tudi najnežnejše barve
flanelastih tkanin popolnoma
nepoškodovane, tkanina sama
pa postane še trpežnejša in ob-
enem mehkejša in polnejša.
Na Angleškem je tako ognjav-
varno blago že v prometu pod
iménom "Non flamm". Stroški
Perkinovega postopanja zna-
šajo za otroško obleko pribli-

žno 15 do 20 vinarjev. Razen
flanelastih tkanin se lahko u-
porablja tudi drugo blago, n.
pr. muselin, v pošteve pridejo
zlasti zastori.

PROŠNJA.

"Little Falls Defense Com-
mittee", to je odbor za obrambo
štirimajstih stražarjev, kateri se
sedaj nahajajo v Herkimer County
jetnišnici, prosí za prostovoljne
doneske. Pri zadnjem stražku v Little
Falls, N. Y., je policija zaprla
več stražarjev, nekatere so
izpustili, a teh štirinajst čaka
obsojba. V obrambo teh potre-
buje gori omenjeni odbor nuj-
no podporo, da plača zagovor-
nike. Rojake-delavce opozarja-
mo na ta slučaj in dobrodošel
bo vsak nikel. Darovi naj se
pošiljajo naravnost na Little
Falls Defense Committee, Box
458, Little Falls, N. Y.

Vsak trgovec bi moral imeti
svoj pisemski papir, kuverte in
računske listine. Vse to naredi
naša tiskarna po nizkih cenah.

Mali oglasi.

NAZNANILO.

Društvo Srca Marije (staro),
se tem potom naznanja, da
je umrl dne 20. junija Anton
Novak, mož naše članice
Ivane Novak; dne 27. junija
je pa umrla sestra Marijeta
Krc. Bila je zvesta in marljiva
članica, bolehalo je na sušici
dalj časa. Naj ji bo lahko
tuja zemlja.

Morda bo zopet katera re-
kla, ah, to društvo ni za nič,
jaz že ne bom več plačevala, je
preveč za plačevati. Vsaka članica
naj dobro premisli in pre-
vedari, da je pri vsakem dru-
štvu tako. So društva kjer se
mora vsak mesec gotovo svota
čez en dolar plačevati, pri-
nas pa ako nimamo nikakega
mrliča, je pa samo štirideset
centov, in s to mesečnino se
dobi vendar le lepa bolniška
podpora. Upam, da cenjene se-
stre vstrajajo in se ne ustrašijo
par huskačev. Namen Vaš naj
bode blag in koristen društvu,
vse drugo pa naj izostane iz-
ven društva.

Sklep zadnje mesečne seje
naj vzamejo vse sestre naznan-
je. Sklenilo se je kakor tudi
pride v zapisnik, da katera se-
stra dolguje tri mesece se jo
suspendira, ona ni opravičena
potem do nikake bolniške pod-
pore. Vse tiste sestre, katere
bodo gotovo dolgovala, bodo
vsak mesec v listu Clev. Ameri-
ka označene, da so suspendi-
rane, dalje katera pa dolguje
štiri mesece, in če v istem času
zboli, oziroma umrje, ni nikdo
opravičen do njene posmrtni-
ne. Tako so sestre sklenile, do-
bno vedoč, da tako je prav.
Naj navedem nekaj slučajev.
Pripetilo se je že, da je katera
dolgovala po 6—8 mesecev in
mrliče, pride čas ko ji je treba
v 90 dnevih plačati, oziroma
izplačati posmrtnino, odbor je
v dvomu bi se li iz družtvene
blagajne še za tisto založilo
ali ne, potem je pa vedno je-
den na slaben, društvena bla-
gajna ali pa dotičnik kateremu
pripada posmrtnina. Dobi se
tudi taka, ki je dolžna več me-
secev, čuti se bolno, pride pla-
čat, čez par dni se pa javi
bolnik, seveda prej je mislila
izstopiti, a potem pa kar na-
enkrat izprememba. To se pravi
društvo izkoriščevati. Odbor
ne more vsaki taki viditi v
dno duše, če se pa pride taki
stvari na sled, seveda odbor
je kriv, da ni dobila bolniške
podpore. Dalje se sestram na-
roča posebno onim, katere ob-
iskavajo, da pridejo k seji in
tam poročajo o bolnici, red
mora biti povsod in tudi tukaj
se zahteva. Kako se more
bolniška podpora nakazati, ko
tajnica nima tozadevnih poro-
čil od obiskovalk; izjema le je
pri tistih, če so same bolne ali
če imajo tisti čas kaké nujne
opravke. Dolžnost iste je, da
po kaki drugi sestri o tem po-
roča. Katera se noče ravnati
in ozirati se na red, se jo kaz-
nuje z globo 50c. Želim, da
vsaka sestra vzame to naznan-
je ter da se polnoštevilno u-
deležuje mesečne seje. Prebran
bode polletni račun in več
drugih stvari pride na vrsto.

Ta mesec so suspendirane sle-
deče sestre: Komidar Marija,
Stržaj Pavlina, Lučič Ema,
Pozelnik Marija, Furlan Iva-
na, Koren Julija, Novak Mari-
ja, Bricelj Katarina, Levstik
Josipina, Levstik Jožefa, Klaus
Ivana, Livek Marija, Purebar
Ana, Zdešar Ivana, Dobrič
Anastazija, Galmajer Marija,
Novak Fany, Cad Marija,
Rant Ursula, Turk Ivana, Rus
Franciška, Russ Elizabeta, Je-
rič Ivana, Marinčič Ana, Hera-
ković Agata, Miklavž Marija,
Irt Marija, Heraković Barba-
ra, Vintar Marija, Travnikar
Justina, Trebec Antonija,
Klješnik Rozalija, Supan Ge-
novača, Gustin Jerica, Grbec
Josipina, Mačerol Franciška,
Bitenc Marija, Šmolc Matilda,
Troha Marija, Mokužec Fran-
ja, Tomlje Antonija, Zrimšek
Marija, Hočevar Ana, Vrbič
Roza, Petek Marija, Radova-
nič Maria, Obreza Ana, Delost
Marija, Delost Franja, Mekin-
da Ana, Starič Alojzija, Kuhar
Marija, Moro Franja, Brajdič
Marija, Maček Angela, Koren
Alozija, Mlakar Ivana, Ogrinc
Rozalija, Lavrič Marija, Ra-
dič Ana, Hren Franja, Cerjan
Marija, Cetinski Liza, Brko-
pec Neža, Pižem Marija, Stru-
na Ana, Dolinar Jerca, Koncu-
la Ana, Lanpe Ivana.
Sestrski pozdrav
Franja Tr'bežnik rač. taj.

Soba se odda v najem za dva
fanta. Vprašajte 1003 E. 63rd
St. (56)

Išče se soba v najem brez hrane,
če je pa ugodno stanovanje
pa s hrano za dva. Vprašajte
v uredništvu. (54)

Prilika za dom.

Ako ste namenjeni kupiti hišo
in imate veliko denarja in
delžni ne bi bili radi veliko,
se vam nudi lepa prilika, da
kupite hišo za \$1850 v sloven-
ski naselbini. Hiša je za dve
družini, nese renta \$19 na me-
sec in v popolnem stanju. Pla-
čate samo \$400, potem pa sto
dolarjev na leto in 6% obresti.
Poizvedite pri Josip Zajec, 1378
E. 49th St. Tel. Central 6493
R. (55)

POZOR!

Rojaki, večkrat se sliši, da se
je eden ali drugi ponesrečil, mu
je pogorela hiša ali drugo bla-
go, pa ni bil zavarovan, da
družba neče nič plačati, in več-
krat se sliši govoriti, da je to
amerikanski humbug. Toda to
ni res, ker družba dobro ve,
da jo lahko sodnijski primo-
rate do plačila, ako je zavarov-
alna policia pravilno narejena.
Če pa ne, je krivda zastopnika,
ker na vsaki polici so pravila.
Če je vse pravilno narejeno,
ste gotovi, da dobite odškod-
nino, ako vas doleti nesreča.
Zavarujte se pri Joseph Zajec,
1378 E. 49th Street. Tel. Cen-
tral 6494 R.

POZOR!

Naprodaj imam najfinejše
vrste motor-kolo, ki bo gotovo
zadovoljilo vsakogar. Ima
fino opremo in izvrstno vozi.
Vprašajte pri L. Henikman,
15606 Calcutta ave Collinwood
Ohio. (55)

HIŠE NAPRODAJ.

Metta ave. 7 sob, 1 družina,
cena \$1600. Carry ave. 4 so-
be, 1 družina, cena \$2200. E.
63rd St. 6 sob, 2 družine, cena
\$2500. Prosser ave. 5 sob, ena
družina, cena \$2500. Carry av.
8. sob, 2 družine, cena \$2400.
Lake Ct. 2 hiši, dve družini,
cena \$1600. E. 62 St. 9. sob,
2 družini, cena \$3000. E. 70
St. 7 sob, 2 družini, cena \$2500
Norwood Rd. 2 hiši, 2 dru-
žini, cena \$4000. E. 63 St. le-
po urejena hiša za 3 družine,
zidana, cena \$5200. Nov zidan
blok za 6 družin, cena \$12.500.
E. 45 St. 8 sob, 2 družini, cena
\$2500. Prosser ave. 2 hiši za
dve družini, cena \$3350. Mo-
derni hiša za 2 družini, vsaka
6 sob, kopalnice, furnace, cena
\$4500. In še več drugih. Vpra-
šajte pri John Zulich, 1197 E.
61 St. (57)

MLEKO.

Sveže mleko se dobiva vsak
dan pri Jos. Nose, 1226 E.
55th St. (54)

KJE STA moja dva bratranca
Josip in Frank Klemenčič? Mi-
slim, da stanujeta nekje v Cle-
velandu. Drage rojake prosim,
če bi kateri vedel za naslov,
da mi ga naznanijo, ali pa še
sama oglasita. Ignac Miklich,
2113 E. Abriendo ave. Pueblo,
Colo. 54

POZOR!

Naznanjam vsem Slovincem
in Hrvatom v Clevelandu, Col-
linwoodu in Newburgu, da sem
prevzel od John Kunaverja do-
bro znano trgovino s Singer
šivalni stroji na 6024 St. Clair
ave. Pri meni se dobijo tudi
že rabljeni stroji od \$5 naprej
Kdor želi imeti šivalni stroj,
in se neče kesati, da ga je kdo
ogoljufal, naj se obrne samo
na mene in na nobenega dru-
zega, ker sem edini za to po-
oblaščen prodajalec med Slo-
vinci od Singer Sewing Ma-
schine Co. (53)

Rudolf Perdan,
6024 St. Clair ave.

Austro-Americana S. S. CO.

Direktna vožnja med
New Yorkom in
Avstro-Ograko

Fina podvorba, električna
luč, izvrstna kuhinja, pro-
sto vino, kabinetretjega raz-
reda na ladiji Kaiser Franz
Joseph I. in Martha Wash-
ington. Govorijo se vsi
avstrijski jeziki. Parniki od-
plujejo iz N. Y. ol. 3 pop.

ARGENTINA

May 28th

OCEANIA

June 7th

MARTHA WASHINGTON

June 14th

Phelps Bros. & Co.

7 Washington St. New York, N. Y.

all pa na prisilne agente
v Z. D. in Canada

Najnovije za rojake

Jedini naš rojak v Ameriki je
dobil priznanje od vlade iz Wa-
shingtona, da ima najboljša
zdravila kakoršnih še ni bilo.
Alpen tinktura, od katere v 3
dneh prenehajo lasje izpadati
in v 6 tednih lepi, gosti lasje
popolnoma zrastejo in ne bodo
več izpadali in ne siveli. Alpen
pomada, od katere moškim v
6 tednih krasni brki in brada
popolnoma zrastejo in ne bodo
odpadli in ne siveli. Revmatizem,
kostibolj, trganje v rokah
nogah in krizicah, vam v 14
dneh popolnoma odpravim.
Vsakvrstne rane opekline
kurja očesa, bradovice, potne
noge, ozeblin in vse druge slič-
ne bolezni se pri meni hitro
ozdravijo. Cenik pošljem za-
stoj ali pa pridite osebno.
JAKOB WACHČIC,
1024 E. 64 Street,
CLEVELAND, OHIO.

Skoro vsakdo rabi plin.

Skoro vsaka družina v Clevelandu rabi plin,
v hiši in trgovini.

Zakaj?

Ker plin je cenejši kot premog ali les,
ne dela nesnage v hiši,
se hitro prižge in ugasne,
hrani denar, čas in udobnost.
Če ne rabite plina, pridite v naš urad in po-
vejte, kaj hočete imeti.

The East Ohio Gas Company

1447 EAST 6th STREET

SLOVENSKO PODJETJE

Z naselbino rastejo tudi slovenske trgovine,
v katerih dobite danes vse, kar potrebujete za vaš
dom in vašo družino.
V naši popolnoma nanovo urejeni trgovini do-
bite veliko izbero, pohštva, kakor omare za oblo-
ko, kuhinjske omare, omare za porcelan, mize,
stole postelje, žimnice, posteljne preproge, kovče,
raznovrstni porcelan, kakor krožniki, za meso in
juho, razne skledice, vse kuhinjske opravke, kakor
ponve, lonce, nože, vilice, žlice, in še sto in sto raz-
nih drugih posod in priprav, ki se rabijo pri hiši.

NAŠA POSEBNOST JE: POSODE
VSAKE VRSTE PO 10c.

Poleg te trgovine pa imamo tudi POGREBNI
ZAVOD. Sprejemamo naročila za kočije in
automobile za vse prilike. Cene vedno naj-
nižje. Postrežba točna.

Fran Zakrajšek,

SLOVENSKI POGREBNIK IN BALZAMIST.

TRGOVINA S POMESTVOM.

Tel. Pisco. 1278-K 6208 St. Clair-av Tel. Pisco. 1228-K

ALI STE ŽE PONOVLILI NAROČNINO? SAMO \$2.00

JOHN GORNIK, SlovenSKI Erojad,

6405 ST. CLAIR AVENUE.

Priporočam se vsem rojakom v nakup lepih, modernih in izpa-
nih spomladanskih in letnih oblačil ter suknj. Prodajam oblačila
po meri in že narejena. Priporočam se starišim otrokom, družinam
v naprave uniform in izvrstno vsa druga hrojiška naročila.
Priporočam tudi svoje velike zaloge vseh možkih potrebščin.

Edini založnik vseh sokolških potrebščin.

Telefon Princeton 2402 W Svoj k svojemu

Naznanilo.

Vsem našim cenjenim
naročnikom naznanjamo,
da bomo od sedaj naprej
imeli cene naših čistih
domačih pijač, problemno
od časa do časa v tem
časopisu.

Brijavec	zaboj 12 steklenic	\$12.00
Tropinjec	" " "	12.00
Slivovka	" " "	12.00
Cognac	" " "	12.00
Kneipovo grenko vino	" " "	6.00
CENA NA GALONE:		
Slivovka	galona	\$2.75
Tropinjec	" " "	2.75
Cognac	" " "	2.75
Whisky	" " "	2.00
Vino domače rdeče	" " "	.50

Za obila naročila se priporočila:

The Ohio Brandy Distilling Co.
6102-04 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio.

V divjih Kordiljerah

(Nadaljevanje romana "Ob reki Rio de la Plata")

PRVO POGlavJE.

V Gran Chaco.

"Prokleta! Pravzaprav bi ga moral hudič vzeti, toda ker tega Nemca silno potrebujem, naj ga pusti še nekaj časa živeti. Torej vsak trenutek lahko pride sem. Hm! In jaz naj čakam do noči ali pa še dalje na vas? Če ga pustim do sebe, je vse zgubljeno. Delajmo torej hitro. Jaz zgrabim moža na krogodilji otok, potem se za podamo na skupen kraj, kjer si plen razdelimo. Po tem opravilu se pa vrnem na to mesto, kjer počakam Nemca, nakar mu povem, da me je kaštravna plačala in sama odšla naprej. Stvar mu bom tako živopisno opisal, da bo vse vrjel."

"Toda v tem slučaju ostanem ohi dvajset mož na otoku pri življenju."

"Radi mene."

"Dobro senor. Toda povedati mi morate še kraj, kamor pripeljete ženske?"

"Ali poznate velikanski križ v gozdu, kateremu pravijo Nuestru Senor Jesu-Cristo de la floresta virgen?"

"Ospoda Kristusa v pragozdu? Da, ta križ mi je znan."

"Dobro. Naredite tako, da ste ob polnoči tam. Ob tem času pridemo tudi mi z vozovi tja. Takoj napadite karavano, in navidez tudi mene, nakar se mi posreči, da pobegnem potem pa tudi Nemcu lahko povem, da ste vi napadli ekspedicija."

"Toda potem ne bo iskal mož na otoku, pač pa pri nas."

"Kar se tiče otoka, slednjeje itak ne pozna, torej po njem tudi vpraševal ne bo. Ali se razumel vse, Gomez?"

"Da."

"Porej napoti se naprej, da dobite Aripone ob pravem času in jih pripelješ na mesto."

"To je bil pogovor, katerega sem slišal," nadaljuje Pena. "Tudijanec je kmalu potem spregovoril s svojo materjo, sendador je pa še nekaj časa sedel globoko zamišljen. Potem pa vstane in se polagoma odstra-

ni. Mi smo seveda vsi poslušali z zanimanjem. Ničce pa ni bil tako presenečen kot Monteso, jrbatero. On je popolnoma napal sendadorju in je bil celo njegov prijatelj. Kar je pa sedaj slišal, je delovalo kot grm in strela na njega. Ra-žnega ni bilo nič čudnega, da se približa s svojim konjem pripovedovalcu in vpraša:

"Senor, ali mislite, da je vaše pripovedovanje resnično?"

"Seveda je."

"No, raditega ne bom od za-
lnosti umrl. Le prosim vas, da mi ne pripovedujete tako na-
zavnosti, da govorim laži. Vr-
jzimate lahko kar hočete, toda
da bi s tem mene žalili, tega
pa ne trpim."

"No, prosim senor! Svoje
mnenje lahko vsakdo pove."

"Ne. Svoje mnenje naj vsa-
ludo za sebe obdrži. Pripovedo-
val sem, kar sem videl in slišal.
Če tega ne verujete, obdr-
žite za sebe. Če me pa imenu-
jete lažnika, tedaj se pa sez-
namite z mojo puško. Sicer se
pa senorji lahko kmalu prepri-
čajo, če sem resnico govoril. Ali
ste pripravljeni, da skušamo
samotno delo prepričati?"

"Gotovo, seveda," se oglasi-
jo v krogu.

Jaz pa vprašam:
"Kaj ste naredili, ko se je
sendador odstranil?"

"Moja prva misel je bila se-
veda, da naredim, kar je v mo-
ji moči, da preprečim zločin-
sko delo. Lahko bi mi kdo
svetoval, naj bi svaril člane
ekspedicije. Meni gotovo ne
bi vrjeli, ker me ne poznajo.
Sendador pa jim je bil priporo-
čen kot skušen in zanesljiv vo-
đa. Imeti sem moral torej

ljudi, ki naj mi pomagajo.
Sendador in Gomez sta govo-
rila o vas. Raditega sem mislil,
da je najboljši, da jaham vam
nasproti."

"Seveda smo mi takoj pri-
pravljeni pomagati. Upajmo,
da pridemo še ob pravem ča-
su."

"Mislim. Le muditi se ne
smemo. Može zgrabiti na otok,
kar se je mogoče že godilo.
Ker jih pa ne bodejo umorili,
tedaj jih lahko še rešimo."

"Ali vam je lega krajja, ka-
terega so imenovali Nuestru
Senor Jesu-Cristo de la flo-
resta virgen, znana?"

"Ne. Vendar upajmo, da do-
bimo sledove, ki bodejo vodili
proti onemu kraju."

Tu reče Antonio Gomara:
"Otok je tudi meni nepoz-
nan, toda križ pa mi je znan.
Mislim, da lahko pridemo tja."

"Dobro. Požuriti se hočemo,
kar se da, dokler je še dan."

Konjem damo čutiti, da je
treba razviti največjo nagli-
co, in dirjali smo po planoti
kakor bi bili gnani od nevihte.
Vsakdo je imel v sebi zavest,
da stoji pred dogodkom pol-
nim nevarnosti. V takih tren-
utkih se nikomur ne ljubi
govoriti, in tako molčimo tu-
di mi, dokler ne da senor Pe-
na znamenje z roko in pokaže
pred sebe:

"Ali vidite tam oho skupi-
no dreves? Tam leži zapuše-
na naselbina. Takoj smo na
mestu."

Sledili smo odtisom vozov
na tleh in kmalu smo na me-
stu. Tu vidimo razvaline sta-
ri hiš, poraščenih z lianami in
drugimi vijecimi se restlinami.
Ob strani opazimo nekaj polja,
ki pa je bilo tako zanemarje-
no, da je moral človek imeti
ostro oko, če je hotel priti do
zaključka, da se je tu kdaj
rabila lopata in pljug.

Opazimo, da so vole izpre-
gli, da bi se pasli, toda dolgo
se tukaj niso mogli muditi.
Razdelili so se na različne stra-
ni, kakor so kazali sededovi.
Ena sled vodi proti severu, in
sicer ljudje, ki so šli tja, niso
bili na konjih, pač pa peš. Dru-
ga sled vodi v dosedanji sme-
ri. Ko jo preiščem, doženem,
da prihaja od voz, in oba ja-
halna konja sta bila zadaj pri-
vezana. Vodniki so korakali
ob vozovih. Ker sicer ni bilo
videti drugih sledov, sem skle-
pal, da so se na vozovih naha-
jale ženske in otroci.

"Tu je peljal sendador ne-
srečnike proti križu," reče Pe-
na. "Radi bi vedel, za koliko
časa je pred nami?"

"Samo pol ure," odvrnem,
"kar se lahko vidi iz sledov.
Trava, ki je bila poteptana, se
še ni dvignila. Če bi minilo več
kot pol ure, tedaj bi se bilke že
dvignile. Oglejmo si še dru-
go sled."

Kakor sem že omenil, je ob-
stajala ta sled samo od odtisov
ljudij, ki so šli peš. Vlekla se
je kakor temna črta skozi tra-
vo, le tupasem se je še kak od-
tis razločeval bolj natančno.
Ta sled je morala biti stara
najmanj tri ure. Na enem me-
stu opazim, da se loči sled po-
sameznega pešca od drugih.
toda kmalu zopet združi s
prvotno sledjo. Moji tovariši
tega seveda niso opazili, in ko
se sklonem nižje, da bolj na-
tanko pregledam, reče kapitan
Turnerstick:

"Zakaj pa tako radovedno
gledate v travo, sir. Eden iz-
med moških je tu korakal, to
je vse."

"Govorica trave je vidna,
ne pa slišna. Poglejte si glavno
sled, kapitan! Trava se je zo-
pet dvignila, toda konci bilk
še visijo navzdol. Proti kate-
ri strani?"

"Proti severu, proč od nas."
"Zakaj pa to?"

"Ker so šli ljudje proti se-
veru."

"Sedaj pa opazujte nekoliko
sled tega posameznega pešca.
Konci bilk tudi visijo, ali ne?"

"Da."

"Toda veliko bolj navzdol
kot drugi. Kaj sledi iz tega?"

"Nič drugega kot da trava
še ni imela časa se popolnoma
dvigniti."

"Jako bistroumno. Jaz pa
menim, da je ta sled veliko
bolj mlada kot so druge. Do-
tični je šel pozneje tu mimo
kot drugi."

"Jaz mislim, da so bili vsi
skupaj."

"Da, toda povejte mi, v ka-
teri smeri gre sled tega posa-
meznega pešca?"

"Proti jugu, torej proti
nam."

"Drugi pa so šli od nas proč.
Opraviti imamo torej's sledom
sendadorja, ki se je sam vra-
čal. On je spremljal ljudi na
otok in jih tam pustil. Kdo ve
v kakem položaju se sedaj na-
hajajo!"

Kapitan strese z glavo, brat
pa reče:

"Mrtvi niso, toda grozi jim
velika nevarnost. Na otoku
morajo žalostno poginiti, če
jih nihče ne reši, kajti če se
poslužijo edine rešilne poti, s
tem, da s plavanjem dosežejo
breg, jih spotoma beštije raz-
trgajo."

"Hm!" mramra jrbatero.
"Jaz še sedaj vsega ne vrjam-
em. Sendador je moj prijat-
elj."

"Slepi vas je."

"Nikdar še. Proti meni je bil
vedno pošten."

"S tem se pa še ne reče, da
je bil pošten tudi z drugimi."
Med tem pogovorom pa ni-
smo ostali na mestu, pač pa
v galopu dirjali naprej. Pre-
pričani smo bili, da krogodilji
otok ni daleč od nas, ker sen-
dador ljudi nikakor ne bi mo-
gel prav daleč zvabiti. In v re-
snici, ni še minulo petnajst mi-
nut, že zagledamo na horizon-
tu črto, ki je bila proti sled-
njemu precej temna. Ko pri-
demo bližje, opazimo, da je ta
temna črta grmovje, med kate-
rim raste tudi nekaj drevoja.
Zajedno postane tudi trava
bolj sočnata, znamenje, da je
v bližini precej vode. In res
dobimo za grmovjem vodo.

Če je bila ta voda laguna ali
kak odtok reke Rio Salada,
toda nismo mogli dognati. Glo-
boka pač ni bila, to smo opa-
zili pri krogodilih, ki leže ne-
koliko od brega v blatu. Grde
kreature so morale imeti dol-
go časa mir, kajti v kratkem
času jih nastejemo na stotine.
Ravno nam nasproti, toda ta-
ko daleč, da je samo ostro oko
moglo to opaziti, pe leži otok,
brez drevoja in grmovja. To je
bil otok, kamor so spravili ne-
srečnike.

Ob bregu se nahaja splav,
spleten iz bičja in bambusa.
Tako smo videli, da so ta
splav šele pred kratkim rabili.
Jaz vzamem svoj daljnogled in
ga namerim proti otoku. Da,
tam razločno opazim postave,
ki se premikajo semintja.

"Ali je otok? Kaj vidite?"
vpraša brat.

"Otok je in na njem so lju-
dje, katere iščemo."

"Hvala Bogu! Torej nismo
prišli prepozno. Tu je splav.
Hitro stopimo vanj, da rešimo
ljudi."

Najprvo preskrbimo za kon-
je, katere privežemo ob dreve-
sa na bregu. Potem pa stopi-
mo na splav. Komaj smo na
njem, že plane proti splavu
desetine ostudnih krogodilov.

"All devils!" reče Turner-
stick, "sedaj šele poznam ne-
varnost, v kateri se nahajajo
ljudje. Pri taki množini teh
beštij, ne pride noben izmed
njih na suho. Posvetimo tem
kreaturam nekoliko."

Turnerstick zgrabi za pu-
ško.

"Toda samo v oko, sir!" mu
rečem.

"Well! Ze vem. Skozi svat-
bene obleke teh gospodov ne
prodere nobena kroglja."

Aligatorji so nam skoro za-
pirali pot. Drenjali so se okoli
njega, odpirali in zapirali svo-
ja velikanska žrela in poželji-
vo stegovali svoje male in o-
durne oči proti nam.

Dalje prihodnjič.

Naša tiskarna je slovenska
unijaka tiskarna.

Juli
1913

REIMER

Juli
1913

3413-23 ST. CLAIR-A

PRI ŽELEZNIŠKEM MOSTU.

Naša že 21 let obstoječa trgovina koja je najstarejša te vrste na se-
vero-vzhodni strani Clevelanda ima NAČELO, prodavati vse blago vsako
leto tako, da ne ostaja ničesar čez eno leto v trgovini, vsled tega pri-
čnemo tudi letos z

JULIJEM T. L. RAZPRODAJO

po cenah ki so kakovosti blaga popolnoma neprimerne.

SVILENE DOLGE ROKAVICE ženske svilene dolge roka-
vice, do komolca, težka tricot svila, dvojnati prsti **25c**
posebno močni izdelek št. od 5½-6½, sedaj po . . .

OTROČJE PERILO. "Ballbrigan Wech" z satenastimi ob-
šivi, všivani šivi in dvojnati sedež pri hlačah, ki so **16c**
dolge do stojala, 25c vrsta, sedaj samo . . .

KROŽNIKI 6 palcev veliki, krasno imp. blago 6 10c
raznih vzorcev, cena, 25c razprodajalna cena . . .

OTROČJE NARAMNICE posebno dobre vrste, lepo črtane z usnjem
obšite in z peniklanimi zaponkami, 15c vrsta, razprodajalna cena
po . . . **10c**

OTROČJE PRALNE OBLEKCE. Otročje obleke za prati iz 2 kosov,
marinarske in ruske jopice z širokimi "pump" hlačami, velikost 3 do 7
let, belo in barvano blago, tovarniške poskušnje, cena \$1.50, sedaj . . . **50c**

MOŠKI PREDMETI. Moške likane srajce, najboljša znamka za platno,
najboljša srajca za \$1.00 v Ameriki in se nikoli cenejše ne prodaja
med to razprodajo samo **69c**

MOŠKO SPODNJE PERILO. "Porosknit" ubeljeno, gate in srajce zelo popu-
larno perilo za vroči čas vrsta 50c prej, sedaj prodajalna cena . . . **33c**

MOŠKO PERILO "Union Suits" gladko pleteno fino z kratkimi rokavi in dol-
ge hlače, vse velikosti, prodajalna cena **43c**

MOŠKE NARAMNICE, novo sveže blage, lepe eksotične barve in vzorci, zelo
praktično napravljene, kompletna velikost, prej cena 50c, sedaj samo . . . **29c**

MOŠKE MEHKE SRAJCE ZA DELO "Chambray" gladke, črne in kariraste
barve, vse številke, prej 50c, sedaj samo **39c**

RAZPRODAJA ŽENSKEGA BLAGA ZA OBLEKE "Antrime" batist 3c jard.
na belem in temnem polju z različnimi vzorci po

"Organdie Populaire" batist na belem polju z večbarvnimi vzorci **5c jard.**
po

12½c "Ginghams" za obleke, "Read Seal", "Seckuchevs", "Toile du
Nord" in crep batist po **8½c jard.**

**Jard široki, tiskani in mehki "Madras" percail, "Imperial Linen fi-
nish Chambrays" specialno tiskani satem in "Pacific" fulard po 11c jard.**

Jard široki 25c poplin v vseh barvah, beli batist z svilnatimi diseni 16c jard.
25c blago. "Wastings" po

**Ženske obleke
za 98c.**

prej \$2.00 kambrikasti dres, stalna barva,
modra rožnata, vijolčna in rumena, z velikimi
ovratniki novih barv.

Za \$5.00

prej \$8.45 in \$7.54 obleke iz črne prave
volne in barvane z čipkami in svilo garnirane,
vse letošnji izdelki.

Za \$10.00

prej \$17.50 svilnati dresi v črni in temno viš-
njevi barvi s čipkastimi vložki.

Za \$2.45

beli batistasti dresi z čipkastimi vložki (ne-
koliko umazani) prejšnja cena \$7.45.

**Ženske površne
jopice.**

Ženske površne jopice dolge in kratke, črni
taft in Peandesi svila za polovično ceno, za-
morete površnji jopič koji je stal \$17.50 do-
biti za \$8.75, ali tudi onega koji je stal prej
\$10.00 za \$5.00.

**Ženski lahki
jopiči**

Čista volna serž whipcords in barvane tkani-
ne, nove "cutaway" krojo, vredne do \$12.95
prodajalna cena . . . **\$5.95**

Po \$1.00 kos

kratki jopiči za ženske in deklice, v rumene,
sive in mešane barve, te jopice so stale prej
do \$10.00 kos.

Govorijo se Vaši jeziki